

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. tammikuuta 2023
(OR. en)

5124/23

ECOFIN 19
UEM 13
SOC 7
EMPL 6

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 5038/23

Asia: Varoitusmekanismia koskeva kertomus 2023
Neuvoston päätelmät (17. tammikuuta 2023)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä talous- ja rahoitusasioiden neuvoston 17. tammikuuta 2023 hyväksymä ehdotus neuvoston päätelmiksi varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta 2023.

VAROITUSMEKANISMIA KOSKEVA KERTOMUS 2023

– Ecofin-neuvoston päätelmät –

Neuvosto (Ecofin)

1. PANEE MERKILLE, että EU:n talouden pandemian jälkeinen elpyminen jatkui voimakkaana vuosina 2021 ja 2022 kansallisen, EU:n ja euroalueen tason nopeiden politiikkatoimien ansiosta ja huolimatta Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan taloudellisista vaikutuksista, joiden osalta on välttytty kaikkein epäsuotuisimmilta skenaarioilta. Energian hintapaineet, kotitalouksien ostovoiman rapautuminen, ulkoisen ympäristön heikkeneminen ja rahoitusehtojen tiukkeneminen ovat kuitenkin nousussa, ja vuoteen 2023 siirryttäessä talouden toimeliaisuus on hidastumassa. TOTEAA, että työmarkkinat ovat pysyneet häiriönsietokykyisinä. TUNNUSTAA merkittävät epävarmuustekijät, jotka liittyvät erityisesti energiakriisin jatkumiseen. KOROSTAA, että heikkenevä taloustilanne pahentaa makrotalouden epätasapainoon liittyviä haavoittuvuuksia ja riskejä, joita ovat myös mahdolliset uudet epätasapainotekijät.
2. KOROSTAA, että euroalueen ja EU:n yleinen suorituskyky edellyttää politiikkatoimien jatkuvaa tiivistä koordinointia korkeiden energiahintojen vaikutusten lieventämiseksi. PAINOTTAA, että koordinoimattomilla toimilla voi olla heijastusvaikutuksia muihin jäsenvaltioihin ja erityisesti euroalueeseen, ja ne voivat vaarantaa tasapuoliset toimintaedellytykset, lisätä eroja ja vahvistaa energiakriisin vaihtelevia vaikutuksia.
3. PAINOTTAA makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn jatkuvan soveltamisen merkitystä, jotta voidaan havaita, estää ja korjata hyvissä ajoin epätasapainoja, jotka haittaavat jäsenvaltioiden talouksien, talous- ja rahaliiton tai koko Euroopan unionin talouden moitteetonta toimintaa. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2023, jolla käynnistetään kahdestoista vuotuinen makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely.

4. ON YLEISESTI YHTÄ MIELTÄ varoituskoneismia koskevan kertomuksen sisältämästä arvioinnista, joka koskee makrotalouden epätasapainojen kehittymistä EU:ssa ja euroalueella sekä kehittymässä olevia riskejä. ON TYYTYVÄINEN siihen, että ennen taloustilanteen heikkenemistä yksityinen ja julkinen velka lähti jälleen supistumaan korkealta lähtötasolta monissa jäsenvaltioissa sen jälkeen, kun pandemia oli keskeyttänyt sopeutuksen ja kasvattanut velkasuhdetta. PANEE MERKILLE, että nimellisen BKT:n kasvun ennustetaan edistävän velkasuhteen supistumista sekä vuonna 2022 että vuonna 2023. TOTEAA, että nopeasti muuttuvan taloussympäristön ja tiukempien rahoitusehtojen odotetaan aiheuttavan lisäpaineita yksityiselle ja julkiselle velalle.
5. PANEE MERKILLE, että vuonna 2021 useimpien jäsenvaltioiden vaihtotase palautui lähelle covid-19-pandemiaa edeltänyttä tasoa, mikä näkyi myös euroalueen vaihtotaseen ylijäämän kasvuna. PAINOTTAA, että vuonna 2022 vaihtotaseet, mukaan lukien euroalueen vaihtotaseen ylijäämä, supistuivat voimakkaasti, mikä johtui pääasiassa energian korkeista hinnoista. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että euroalueella on määrä palata ulkoisen rahoitusaseman symmetriseen sopeutukseen. PANEE MERKILLE, että yksikkötyökustannukset kasvavat voimakkaasti joissakin jäsenvaltioissa, joissa vaihtotase on ylijäämäinen.
6. TOTEAA, että vuonna 2022 palkkojen nousu kiihtyi eikä vastannut tuottavuutta, mikä lisäsi kustannuskilpailukykyyn kohdistuvia paineita. TUNNUSTAA, että korkean inflaation vuoksi kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot ovat kuitenkin supistumassa. TOTEAA, että kerrannaisvaikutuksia on saattanut alkaa kehittyä joissakin jäsenvaltioissa. TUNNUSTAA, että inflaatioaste on korkea ja vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä, mikä voi vaikuttaa epätasaisesti reaalityiin efektiivisiin valuuttakursseihin ja kilpailukykyyn erityisesti euroalueella.
7. PANEE MERKILLE järjestämättömien lainojen osuuden jatkuvan supistumisen ja pankkien kannattavuuden elpymisen, mutta TOTEAA, että taloustilanteen heikkeneminen voi vaikuttaa kielteisesti omaisuususerien laatuun ja pankkien kannattavuuteen. PANEE MERKILLE, että joissakin jäsenvaltioissa asuntojen hintojen nousu jatkui vuonna 2021 ja vuoden 2022 alussa ja että hintojen odotetaan maltillistuvan korkojen noustessa ja kotitalouksien käytettävissä olevien reaalitytulojen supistuessa. TOTEAA, että tätä maltillistumista tapahtuu jo monissa mutta ei kaikissa EU-maissa. TUNNUSTAA, että korkojen nousu vaikuttaa kotitalouksien kykyyn maksaa asuntolainan lyhennyksiä.

8. ON TYYTYVÄINEN varoituskansanismia koskevan kertomuksen sisältämään korkealaatuiseen analyysiin, jossa esitetään myös ennakiovia arvioita makrotalouden vakauteen kohdistuvien riskien mahdollisesta kehityksestä. PANEE MERKILLE, että kertomuksessa tarkastellaan lähemmin EU:n ja euroalueen tasoja.
9. PANEE MERKILLE komission aikomuksen laatia perusteellisia tarkasteluja niistä 10:stä jäsenvaltiosta, joissa oli epätasapainoja tai liiallisia epätasapainoja vuonna 2022, sekä seitsemästä muusta jäsenvaltiosta, joilla on erityinen riski uusien epätasapainojen muodostumisesta. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että asuntomarkkinoiden kehityksestä, kilpailukyvyn kehityksestä sekä ulkoisesta kestävyvyydestä ja ulkoisesta tasapainosta on määrä laatia perusteellisia temaattisia arviointeja, joiden olisi oltava maakohtaisten perusteellisten tarkastelujen valmistelun pohjana.
10. PAINOTTAA makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn merkitystä EU:n talouspolitiikan koordinoinnissa ja KOROSTAA tarvetta varmistaa avoimuus ja monenvälinen valvonta. KEHOTTAÄ seuraamaan tiiviisti olemassa olevia ja mahdollisesti muodostumassa olevia epätasapainoja ja suorittamaan oikea-aikaisia politiikkatoimet, muun muassa toteuttamaan asiaankuuluvat uudistukset talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetuissa maakohtaisissa suosituksissa suositellulla tavalla ja elpymis- ja palautumissuunnitelmien mukaisesti. PAINOTTAA, että makrotalouden epätasapainojen ehkäiseminen ja korjaaminen parantaa jäsenvaltioiden kykyä reagoida häiriöihin ja tukee talouksien lähentymistä. KOROSTAA, että kaikkien epätasapainojen vähentyminen tuottaa myönteisiä heijastusvaikutuksia koko euroalueella ja EU:ssa.
11. TOTEAA, että varoituskansanismia koskeva kertomus 2023 on johdonmukainen EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelun yhteydessä esitetyn komission ehdotuksen kanssa, joka koskee makrotalouden epätasapainon valvonnan tulevaisuutta, erityisesti makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn vahvemman ennaltaehkäisevän roolin kanssa ympäristössä, jolle ovat ominaisia uudet riskit. PAINOTTAA, että talouden ohjausjärjestelmää, myös makrotalouden epätasapainoa koskevaa menettelyä ja sen yhteyksiä muihin asiaankuuluviin EU:n valvontamenettelyihin, on tarkasteltava perusteellisesti ja pikaisesti.